

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
іноземних мов з латинською мовою
та медичною термінологією
Протокол № 19
«27» травня 2020 р.
Завідувач кафедри
к. пед. н., доц. О.М. Беляєва

ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ РЕФЕРАТУ З ПРОБЛЕМИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Відповідно до вимог типової програми «Курс іноземної мови для підготовки ад'юнктів, аспірантів і здобувачів до кандидатського іспиту», затвердженої Міністерством освіти і науки України, до складання кандидатського іспиту допускаються ад'юнкти, аспіранти та здобувачі, що мають відповідний рівень мовної підготовки та підготували реферат з проблеми наукового дослідження.

Не пізніше, ніж за один місяць до кандидатського іспиту, аспіранти подають на відповідні кафедри такі матеріали:

1. Реферат з проблеми наукового дослідження, який укладається українською мовою на основі іншомовних наукових праць (монографій та періодичної літератури). Загальний обсяг опрацьованої літератури має становити 100 000 друк. зн.
2. Анотацію іноземною мовою до підготовленого реферату.
3. Електронний варіант та копії опрацьованих іншомовних джерел.
4. Повідомлення про наукове дослідження, виконане іноземною мовою, обсягом 2-3 сторінки друкованого тексту.
5. Англо-український словник за темою реферату (100 медичних термінів).
6. Рецензію на реферат наукового керівника.

Рекомендований порядок роботи над рефератом:

1. Ознайомче читання всього тексту, що передбачає повне з'ясування всіх положень. Слід робити письмовий переклад найскладніших та найважчих для розуміння місць оригіналу.
2. Знайомство з графіками і таблицями, що дозволяють уточнити інформацію при читанні тексту.
3. Складання плану первинного документа.
4. Пошук додаткових даних, необхідних для реферату.
5. Виділення в тексті оригіналу абзаців, які містять найважливішу інформацію.

6. Вивчення (детальне) всього тексту, звертаючи особливу увагу на ті фрагменти, що відмічені знаками як такі, що несуть важливу інформацію.
7. Лексико-граматичний аналіз незрозумілих речень, що містять за попередніми даними потрібну інформацію.
8. Складання плану реферату. При складанні плану необхідно ретельно порівняти, згрупувати і пронумерувати параграфи первинного документу відповідно до загального задуму реферату.
9. Скорочення всієї другорядної інформації.
10. Узагальнення інформації, яка залишилася після скорочення.
11. Фіксування узагальненої інформації у формі реферату.

Закінчивши написання реферату, слід уважно прочитати його і перевірити правильність наведених цифр, дотримання встановленої форми реферату, лаконічність мови та її відповідність стилю.

Примітка: Під час перевірки реферату особлива увага звертається на: а) уміння реферувати наукову літературу, а не писати реферат за темою; б) правильність його оформлення згідно з вимогами до дисертаційних робіт (цитування, посилання, структурування, термінологічний словник має включати терміни, а не просто незнайомі слова).

Правила оформлення реферату

1. Загальні вимоги. Реферат друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 через 1,5 міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці. Обсяг основного тексту (без списку використаних джерел та додатків) реферату має становити 0,8-1 друкованого аркуша (20-25 сторінок). Вимоги до оформлення як до дисертаційного дослідження: шрифт New Times Roman 14, міжрядковий інтервал 1,5, лівий оберіг – 2,5 см, правий – 1,5 см, верхній та нижній – 2 см.

Заголовки структурних частин реферату „**ЗМІСТ**”, „**ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ**”, „**ВСТУП**”, „**РОЗДІЛ**”, „**ВИСНОВКИ**”, „**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**”, „**ДОДАТКИ**”, друкують великими літерами симетрично до набору. Розмір шрифту 14.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 2 інтервалам. Кожну структурну частину реферату слід починати з нової сторінки. До загального обсягу реферату не входять додатки, список використаних джерел. Однак усі сторінки зазначених елементів реферату підлягають суцільній нумерації.

2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. *Наприклад:* РОЗДІЛ 1; Рис. 1.2. Першою сторінкою реферату є титульний аркуш, який підлягає загальній

нумерації сторінок реферату. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, ставити нумерацію починають зі списку скорочень (у разі, коли його не має – із анотації) – номер проставляють у *правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці*. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ, після номера крапку не ставлять, потім друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу слід ставити крапку. Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу.

3. Ілюстрації

Ілюстрація, наведена в рефераті, має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Ілюстрації позначають словом „Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. *Наприклад*: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву розміщують послідовно під ілюстрацією. Таблиці розміщують послідовно в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують надпис „Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Назву таблиці друкують з великої літери симетрично до тексту.

4. Посилання на використані джерела

При написанні реферату здобувач (ад’юнкт/аспірант) повинен посилатися на опрацьовані ним іншомовні джерела з теми дисертаційного дослідження.

Посилання в тексті реферату на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: „... у працях [1-3] ...”. Коли в тексті реферату необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, можна наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань. *Наприклад*: цитата в тексті:

„...незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв’язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передавання інформації” [4, с.21]. Відповідний опис у переліку посилань:

4. Tunzelmann N. Growth and the supply side in Europe since the Second World War // The European Economy/ Ed. by David A. Duker. – Harlow: Longman, 1999. – P. 11-42.

Основні наукові поняття

Актуальність теми – ступінь її важливості у цей момент та при певній ситуації для рішення поданої проблеми.

Гіпотеза - наукове припущення, що висувається для пояснення будь-якого явища і потребує перевірки на досліді та теоретичного обґрунтування, для того щоб стати достовірною науковою теорією. Гіпотеза повинна відповідати наступним вимогам:

- відповідати фактам;

- мати можливість бути перевіреною;
- простота;
- змога застосування до більш широкого кола проблем.

Гіпотеза не може бути або правдивою, або хибною, тому що твердження у ній має проблематичний характер. Положення гіпотези можуть бути неявні, їх необхідно доказувати.

Робоча гіпотеза – це тимчасове припущення або здогад, яким користуються, будуючи гіпотези.

Задачі дослідження – часткові, порівняно самостійні цілі стосовно до загальної мети дослідження в конкретних умовах перевірки сформульованої гіпотези. Рекомендуємо формулювати задачі дослідження за таким алгоритмом: - поділити мету на окремі завдання; - провести аналіз об'єму кожного завдання; - вияснити складність виконання окремого завдання; - з'ясувати порядкову залежність між окремими завданнями; - відшліфувати формулювання задач; - перевірити формулювання задач на відповідність раніше розробленому науковому апарату.

Наукове дослідження – цілеспрямоване пізнання, результати якого виступають як система понять, законів і теорій. Наукове дослідження має об'єкт і предмет на пізнання яких воно спрямоване.

Об'єктом дослідження є процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, і обране для вивчення.

Предмет знаходиться в межах об'єкта, який вивчається.

Мета наукового дослідження включає визначення об'єкта, достовірність вивчення його структури, характеристик, зв'язків на основі розроблення у науці принципів та методів пізнання для отримання корисних для діяльності людини результатів, впровадження в практику, отримання певного ефекту.

Наукова концепція – система поглядів, теоретичних положень, основних думок щодо об'єкта дослідження, які об'єднані певною головною ідеєю.

Концептуальність – це визначення змісту, суті, смислу того, про що йде мова.

Науковий метод - сукупність основних способів отримання нових знань і методів вирішення завдань в рамках будь-якої науки.

Метод включає в себе способи дослідження феноменів, систематизацію, коригування нових і отриманих раніше знань. Умовиводи та висновки робляться за допомогою правил і принципів міркування на основі емпіричних (спостерігаються і вимірювання) даних про об'єкт. Базою отримання даних є спостереження і експерименти. Для пояснення спостережуваних фактів висувуються гіпотези і будуються теорії, на підставі яких формулюються висновки та припущення. Отримані прогнози перевіряються експериментом або збором нових фактів.

До загальних методів пізнання належать: **аналіз** – розчленування цілісного предмета на складові частини (сторони, властивості, відношення, ознаки тощо) з метою їх всебічного дослідження; **синтез** – з'єднання раніше виділених частин предмета в єдине ціле; **абстрагування** – відвернення, відсторонення від ряду несуттєвих для даного дослідження властивостей і якостей феномена і разом з тим

виділення важливих для дослідження властивостей і відношень; **узагальнення** – прийом мислення, в результаті якого встановлюються загальні властивості й ознаки об'єктів; **індукція** – метод дослідження і спосіб міркування, в якому загальний висновок робиться на підставі окремих і часткових посилок; **дедукція** – метод дослідження і спосіб міркувань, за якого із загальних посилок з необхідністю випливає висновок окремого, часткового характеру; **аналогія** – прийом пізнання, за якого на основі схожості об'єктів за одними ознаками і властивостями робиться висновок про їх схожість також і за певними іншими ознаками; **класифікація** – поділ усіх предметів дослідження на окремі групи за якою-небудь важливою для даного дослідження ознакою; **моделювання** – вивчення об'єкта (оригіналу) шляхом створення і дослідження його копії (моделі), яка заміщає оригінал у певних аспектах, що цікавлять дослідника.

Методика – сукупність способів і прийомів доцільного проведення будь-якої роботи: методика виведення високопродуктивних порід тварин, методика наукового дослідження, методика перекладу. 2. Вчення про методи викладання певної науки, предмета: методика фізики, розробляти методику.

Практична значимість – це можливість застосовувати результати дослідження при навчальному процесі, у практичній діяльності спеціалістів відповідної галузі.

Принцип – головне положення будь-якої теорії, вчення та науки.

Проблема – велика узагальнена кількість сформульованих наукових питань, що охоплюють галузь майбутніх досліджень.

Теоретична значимість – можливість застосовувати результати дослідження у якості теоретичної основи для нових досліджень, розкрити нові закономірності, що ще не були відомі.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
Кафедра іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією

РЕФЕРАТ

з прочитаної англійською мовою літератури за фахом

(назва спеціальності, шифр)

на тему:

"....."
.....
....."

аспіранта
кафедри (назва), факультету(назва)
прізвище, ім'я та по-батькові
_____/підпис/

Науковий керівник
наук. ступінь, вчене звання
прізвище, ім'я та по-батькові
_____/підпис/

Консультант з підготовки до складання
іспиту з іноземної мови (англійської)
наук. ступінь, вчене звання
прізвище, ім'я та по-батькові
_____/підпис/

Полтава
2020